

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (10.04.2020)

Kesin Olgu: Türkiye (42.282) Dünya (1.436.198) **Ölüm:** Türkiye (908), Dünya (85.522)

DSÖ Risk Değerlendirmesi: Küresel seviye - Çok Yüksek

Günün HASUDER Önerisi

Korona'lı günlerde tütünden kurtulmanın tam zamanı!

Tütün kullanımını bırakmak Yeni Koronavirüs Hastalığı ile mücadelede önemlidir. Yapılan araştırmalar tütün kullanımının hastalığın seyrini ağırlaştırdığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bırakma çalışmalarına hız vermek uygun olur. Tütün kullanımına ilişkin kesin vaka/temaslı izleme formlarında yer alan bilgilerde standardizasyon sağlanabilmesi tütün kullananlara yönelik bırakma programlarının sistematik bir şekilde başlatılmasına da yardımcı olabilir.

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporu-80 (WHO Situation Report-80)

- Son 24 saatte hiçbir yeni ülkede/bölgede vaka bildirilmedi.
- Günlük durum raporu, 20 Mart'ta yayınlanan güncellenmiş küresel surveyans kılavuzunda ([Burada](#)) yayınlanan tanımları kullanarak, her ülke için COVID-19 bulaş senaryosunu rapor edecektir. Bulaş senaryoları Üye Ülkeler tarafından DSÖ'ye bildirilir. Bazı Üye Ülkelerin bulaş senaryosunu belirlemesi halen beklenmektedir. Bulaş senaryoları: onaylanmış 'vaka yok', 'sporadik vakalar', 'vaka kümeleri' ve 'toplum yayılımı'dır.
 - **Vaka yok:** Onaylanmış vakası olmayan ülke/bölge/alan
 - **Sporadik vakalar:** İmporte veya yerel olarak tespit edilen, bir veya daha fazla vakanın bulunduğu ülkeler/bölgeler/alanlar
 - **Vaka kümeleri:** Zaman, coğrafi konum ve/veya ortak maruziyetlerle kümelenmiş vakaları olan ülkeler/bölgeler/alanlar
 - **Toplum yayılımı:** Aşağıdakileri içeren, ancak bunlarla sınırlı olmayan faktörlerin değerlendirilmesi yoluyla tanımlanan daha büyük yerel bulaş salgınları yaşayan ülkeler/bölgeler/alanlar:
 - Bulaş zincirleriyle bağlantılı olmayan çok sayıda vaka
 - Sentinel laboratuvar surveyansından elde edilen çok sayıda vaka
 - Ülkenin/bölgenin/yörenin çeşitli bölgelerinde birden fazla birbiriyle ilişkisiz kümeler
- Milyonlarca Hıristiyan, Yahudi ve Müslüman; Paskalya, Hamursuz Bayramı ve Ramazan'ı kutlarken, DSÖ, dini liderler ve inanç temelli topluluklar için COVID-19 ile ilgili bir rehber yayınladı. [Burada](#)
 - Kitle Toplantıları Risk Değerlendirme Aracı [Burada](#)
 - Karar Ağacı [Burada](#)

- Dün, Çin'deki “nedeni bilinmeyen pnömoni” vakalarının DSÖ'ye bildirilmesinin ardından geçen 100. gündü. Dünkü medya brifinginde Genel Direktör Dr. Tedros, DSÖ ve ortaklarının bu dönemde yaptıkları çalışmaları ve beş temel alanda salgını durdurmaya yönelik çabalarını hatırlattı. [Burada](#)

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)

- Kurumlar Arası Daimi Komite (IASC) Acil Durumlarda Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Referans Grubu tarafından geliştirilmiş bir projenin ürünü olan “*Benim Kahramanım Sensin*” kitabı, DSÖ de dahil olmak üzere insani yardım sektöründe çalışan 50'den fazla kuruluşun işbirliği ile hazırlandı. 6-11 yaş arası çocukların COVID-19'u anlaması için hazırlanmış olan kitabın Türkçe versiyonu [Burada](#) (09.04.2020) [Kaynak](#)
- Doğru bilinen yanlışlar sayfasına, 5G mobil ağlarının COVID-19'u **yaymadığı** ile ilgili yeni grafik eklendi (08.04.2020) [Kaynak](#)

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)

- CDC; hastaneye başvuru öncesi öneriler, hastaneye yatış sırasında öneriler, anne-bebek teması ve emzirme başlıklarını içeren, “**Yatan Hastalarda Obstetrik Sağlık Bakım Önerileri**”ni güncelledi. Bilinen veya şüpheli COVID-19 tanısı olan bir annenin bebeği ile birlikte kalıp kalmamasında, anne ile klinik ekip arasında vaka bazında yapılacak ortak karar verme sürecinin kullanılması önerilmektedir. Bu karardaki hususlar şunları içermelidir:
 - Annenin ve bebeğin klinik durumu,
 - Anne (doğrulanmış veya şüpheli) ve bebeğin (bebeğe ait pozitif test sonucu ayrılma ihtiyacını ortadan kaldıracaktır) SARS-CoV-2 test sonuçları,
 - Annenin emzirme isteği,
 - Sağlık tesisinin uygun ayrı yer sağlayabilme konusundaki kapasitesi,
 - Taburculuk sonrası ayrılmayı sürdürebilme olanağı,
 - Bilinen veya şüpheli COVID-19 bir anne ile bebeğinin geçici olarak ayrılmasının diğer riskleri ve yararları (09.04.2020). [Kaynak](#)
- “Yatan Hastalarda Obstetrik Sağlık Bakım Önerileri”nde emzirme için:
 - Geçici olarak ayrılma söz konusu ise, emzirmek isteyen anneler için pompa sağlanması ve süt sağmaya teşvik edilmesi,
 - Anne sütünü sağmadan önce el hijyenine dikkat edilmesi, kullanılan cihazların talimatlarına uygun şekilde dezenfekte edilmesi,
 - Bilinen veya şüpheli COVID-19 tanısı olan bir anne bebeğini emzirmek istiyorsa, maske kullanması ve her beslemeden önce el hijyenine dikkat etmesi önerilmektedir (09.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC, “**N95 Maskelerinin Arzını Optimize Etme Stratejileri**”ni güncelledi (09.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC filtreli yüz maskelerinin dekontaminasyonunu ve tekrar kullanımını standart bakımda onaylamadıklarını; ancak bir kriz kapasite stratejisi olarak düşünülebileceğini bildirdi. Mevcut sınırlı araştırmaya dayanarak filtreli yüz maskelerini dekontamine etmek için potansiyel yöntemler ile ilgili araştırmaların özetlendiği metni sundu (09.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC “**İslahevi ve Hapishanelerde Koronavirüs Hastalığı 2019 (COVID-19) Geçici Rehberi**”ni güncelledi. Rehberin; tesislerin fiziksel yapısı, personel, nüfus, diğer kaynak ve koşullarına göre uyarlanması gerekebileceği belirtildi (09.04.2020). [Kaynak](#)
- CDC, bilinen veya şüpheli COVID-19 hastalarında hemodiyaliz konusunda dikkat edilecek hususları güncelledi. Metinde hastalara, sağlık personeline, sağlık hizmet birimine ve ekipmanların dezenfeksiyonuna yönelik öneriler yer almakta (09.04.2020). [Kaynak](#)

Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (European Center for Disease Control and Prevention, ECDC)

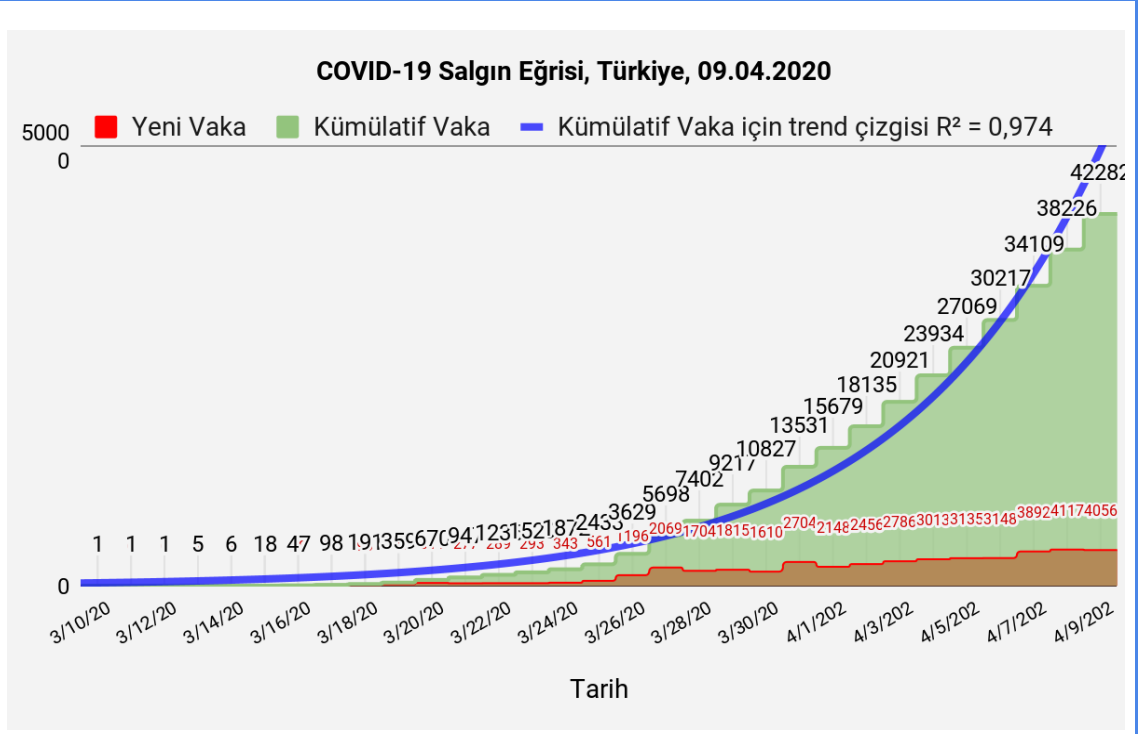
- ECDC “**COVID-19 Sürveyansı için Stratejiler**” adında teknik bir rapor yayımladı (09.04.2020). Rapora göre Ulusal/AB düzeyinde COVID-19 Sürveyansının hedefleri şunlardır:
 - Hastalık yükünü tahmin etmek amacıyla; toplumdaki COVID-19'ların ciddiyetini, coğrafik yayılımını ve yoğunluğunu monitorize edin ve yeni trendin yönünü belirlemek, ve uygun azaltma önlemleri hakkında bilgilendirin.
 - Aşı ve ilaç geliştirme çalışmaları ve ağır enfeksiyonu gösteren markerların gelişimine katkı sunmak için viral değişiklikleri izleyin.
 - Daha iyi korunma önlemleri için en fazla etkilenen risk gruplarındaki değişimleri izleyin.
 - Salgın eğrisinin etki alanını tahmin etmek için, salgının sağlık hizmetleri sistemi üzerindeki etkisini izleyin ve external acil durum desteğinin yanı sıra cerrahi kapasitenin mobilizasyonu ve kaynakların taksimi hakkında bilgilendirin.
 - Tüm hafifletme önlemlerinin her birinin etkisini izleyin ve otoritelere bilgi verin; böylece, onlar seçilecek önlemleri belirler ve bunun yanı sıra hangisini ne zaman ve sıklıkta düşüneceklerine karar verirler.
 - Ek olarak ayrıca Ulusal düzeyde şu hedefler belirlenmiştir:
 - Sağlık çalışanlarını ve hastaları korumak için; nozokomiyal enfeksiyonları araştırın ve durdurun.
 - Şiddetli hastalık ve kötü sonuçlar açısından en fazla risk altında olanları korumak için uzun süreli bakım tesislerinde ve diğer kapalı toplumlardaki salgınları tespit edin.
 - Ayrıca ECDC; üye devletlerden minimum raporlama istemektedir. Rapor yükünü hafifletmek için; tüm vakaları içeren toplu bir temel veri setini, ciddi vakalarda azaltılmış vaka-tabanlı veri setini, coğrafi yayılım için niteliksel belirleyicileri ve pandeminin sağlık sistemi üzerindeki etkisini göstermek için niteliksel belirleyicileri minimum olarak haftada 1 kez raporlamalarını istemektedir . [Kaynak](#)

Türkiye'den Haberler

Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
09/04/2020	28.578	14,19	4.056	42.282	96	908	2,15

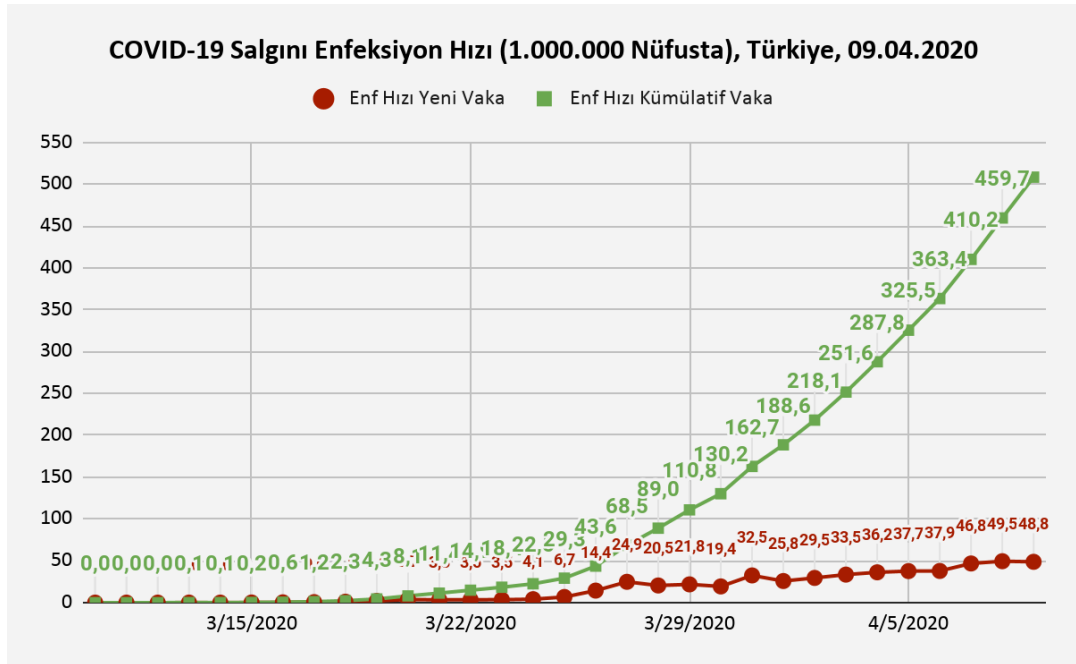
Pozitiflik % = $\frac{\text{Günlük Yeni Vaka Sayısı}}{\text{Günlük Test Sayısı}} \times 100$

Vaka-Fatalite Oranı % = $\frac{\text{Kümülatif Ölüm Sayısı}}{\text{Kümülatif Vaka Sayısı}} \times 100$ [Kaynak](#)

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (09.04.2020)

*Bu grafik Sağlık Bakanlığı'nın duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir.

HASUDER tarafından hazırlanmıştır. (09.04.2020)

Yeni Vaka Enfeksiyon Hızı = Günlük Yeni Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

Kümülatif Vaka Enfeksiyon Hızı = Kümülatif Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

*Bu grafik Sağlık Bakanlığı'nın duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusudur. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.

Resmî Gazete

- “Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” yayımlandı (09.04.2020):
 - Acil hal tanımına “pandemi süresince pandemi olgularına yönelik tanı ve tedavileri kapsamaktadır.” ifadesi eklendi.
 - COVID-19 tedavisinde kullanılan ilaçlar SGK'nın ödeme listesine dahil edildi.
- [Kaynak](#)

T.C. Sağlık Bakanlığı (SB)

- Bakanlığın aşağıdaki rehber ve algoritmaları güncellendi:
 - COVID-19 Teması Olan Sağlık Çalışanlarının Değerlendirilmesi [Kaynak](#)
 - COVID-19 Polikliniğinde Hasta Yönetimi
 - COVID-19 Erişkin Tedavi Algoritması
 - COVID-19 Morg ve Defin Hizmetleri
 - COVID-19 Evde Hasta İzlemi
 - COVID-19 Vaka Tanımı
 - COVID-19 Hastalarında Toraks Bilgisayarlı Tomografisi Kullanımı
- **Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü** tarafından;
 - Bağlı tüm sağlık tesislerinde KKE kapsamında sadece kurum içi kullanımı esas olmak üzere üretilecek olan maske yapımının standartlarını tarif etmek amacı ile “**Tıbbi Maske İç İmkanlarla Üretim Kılavuzu**” yayımlandı (09.04.2020). [Kaynak](#)
 - **08.04.2020 tarihinde** yayımlanan **49022165-045.03 sayılı “COVID-19 Pandemisi Nedeniyle Sağlık Tesislerinde Ek Ödeme Yapılmasına İlişkin Usul ve Esaslar”** konulu yazıda;
 - Uzman tabip, tabip, diş tabibi ve tabip dışı personele yapılacak ek ödemede esas alınacak tavan oranları açıklandı. [Kaynak](#)
- **Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü** tarafından yayımlanan **09.04.2020 tarihli ve 44773052-149 sayılı “Hastaneye yatış gerekmediği düşünülen kesin COVID-19 vakalarının evde izlemi”** konulu yazıda;
 - Hastaneye yatış gerekmediği düşünülen kesin COVID-19 vakalarının evde izlemi kuralları belirlendi. Ek olarak bu hastaların;
 - İlaçları ve yeterli sayıda maske verilerek evlerine gönderilmesi,
 - Evde izlenecek hastalarda hidroklorokin ile kombinasyonunda olası kardiyotoksitesinden dolayı azitromisin tercih edilmemesi gerektiği belirtildi.
- **Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü**;
 - Bakanlık birimlerinde istihdam edilmek üzere 14.000 sürekli işçi alındığını duyurdu (09.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. İçişleri Bakanlığı

- Bakanlık ekiplerinin COVID-19 salgını nedeniyle ortaya çıkan sahte, izinsiz, sağlıksız dezenfektan, kolonya, maske ve sağlık ürünleri üretmeye çalışan fırsatçılara yönelik operasyonlarına devam ettiği; 65 ilde, 288 operasyonda, 462 kişinin gözaltına alındığı belirtildi (09.04.2020). [Kaynak](#)
- Bakanlık tarafından yayımlanan ve **COVID-19 tedbirleri kapsamında Özel Gereksinimi olan çocuk ve gençlerle ilgili istisnaları** açıklayan genelgede;

- 20 yaş altında, uzun süre kapalı ortamda kalmasının ruhsal ve fiziksel olarak sağlıklarını olumsuz etkileyeceği, otizm, ağır mental retardasyon, down sendromu gibi tanısı konulmuş Özel Gereksinimi olan çocuk ve gençlerin
 - Ebeveyn veya bakıcıları refakatinde, rahatsızlıklarını kanıtlayıcı rapor vb. belgeleri yanında bulundurmamak,
 - Enfeksiyon yayılımını engelleyecek uygun şartları yerine getirmek,
 - Sosyal mesafe kuralına riayet etmek ve maske kullanmak,
 - El temizliği ve hijyene uymak koşulu ile ikametlerinden çıkmalarına, park ve bahçelerde dolaşmalarına, aynı il sınırları içinde araçla seyahat etmelerine izin verileceği belirtildi (09.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- Sn. Bakan katıldığı bir haber programında;
 - Bakanlığın 227 hizmetinin dijital ortamda verildiğini ve zorunlu olmadıkça vatandaşlara sokağa çıkmamalarını tavsiye ettiklerini,
 - Hazine ve Maliye Bakanlığı işbirliği ile “Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi” uygulandığını,
 - Kısa Çalışma Ödeneği kapsamında başvuru şartlarının kolaylaştırıldığını,
 - Mücbir sebeple kapatılan işyerlerinin başvurularını beklediklerini, bu desteğin hem çalışanı hem işvereni koruduğunu ve başvurularda sektör ve çalışan sayısı ayrımı olmadığını, Huzurevleri ve diğer bakım kuruluşlarında çok sıkı önlemler alındığını belirtti (09.04.2020). [Kaynak](#)
- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından, COVID-19 ile mücadele kapsamında yayımlanan; (09.04.2020).
 - Toptan ve perakende marketlerde dikkat edilmesi gereken hususlar [burada](#)
 - Kargo ve kurye taşımacılığında dikkat edilmesi gereken hususlar [burada](#)
 - Eczanelerde alınması dikkat edilmesi gereken hususlar [burada](#)

T.C. Adalet Bakanlığı

- Türkiye Adalet Akademisi (TAA), hakim ve savcı adaylarının eğitiminde süreklilik için uzaktan eğitim modelini başlattı (09.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Dışişleri Bakanlığı

- COVID-19 Pandemisi ve Küresel Sağlık Hakkında MIKTA (Meksika, Endonezya, Kore Cumhuriyeti, Türkiye, Avustralya) Dışişleri Bakanları Ortak Beyanı'nda (09.04.2020):
 - Emsali olmayan bu küresel tehditle mücadelede tam dayanışma içinde oldukları,
 - Uluslararası örgütlerin ihtiyacı olan tüm ülkelere yardım sağlanmasını kolaylaştıracak çabalarını hızlı ve kararlı bir şekilde artırmaları gerektiği,
 - Engelliler, mülteciler, göçmenler ve ülke içinde yerlerinden edilmiş kişiler, kadınlar ve kız çocukları dâhil, COVID-19 sebebiyle daha da korunmasız hale gelmiş gruplara yardım sağlanmasının özellikle önemli olduğu,
 - COVID-19'la mücadele için alınacak önlemlerin insan hakları hukukuyla uyumlu ve amaç-odaklı, orantılı, şeffaf, ayırım gözetmeyen ve geçici olması gerektiği,
 - Tanı kitleri, ilaçlar ve aşılar geliştirilmesini hızlandırmak üzere uluslararası toplumla birlikte çalışmayı sürdürecekleri belirtildi. [Kaynak](#)

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

- Bakanlığa bağlı enstitülerde çalışan araştırmacıların;
 - TÜBİTAK'ın kurduğu COVID-19 Türkiye Web Portalına tıbbi ve aromatik bitkiler konusuyla ilgili gelen projeleri incelediği,
 - İslah ve agronomi gibi konularda destek sağladığı açıklandı (09.04.2020). [Kaynak](#)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

- Sn. Bakan, COVID-19 tedbirleri kapsamında okullardaki eğitime ara verildiği süreçte uzaktan eğitim programlarıyla öğretmenlerin mesleki ve bireysel gelişimlerinin desteklenmesi için çalışma yürüttüklerini bildirdi (09.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

- TTB, SB ve YÖK'e Tıp Fakülteleri son sınıf öğrencilerinin mağduriyeti ile ilgili açık bir mektup yayınladı (09.04.2020). Kararın üniversite yönetimlerine bırakılmayacağını vurgulandığı mektupta;
 - “YÖK ve Sağlık Bakanlığının intörn öğrencilerde oluşan kaygı ve ikilemi ortadan kaldırmak ve mağduriyetlerini önlemek zorunda olduğunu,
 - İntörnlerin eğitim, mezuniyet, atama ve TUS süreçleri konusunda tüm fakültelerin ortak bir tutum almalarının sağlanması gerektiği,
 - Atama ve TUS zamanlamasının hiçbir intörnü mağdur etmeyecek biçimde düzenlenmesi gerektiği,
 - Salgın sürecinin uzayabileceği ve intörnlerin de sağlık hizmet sunumunda yer almalarının zorunlu olduğunun tespiti halinde mezuniyetine zaten birkaç ay kalmış bütün intörnlerin mezun edilerek atamalarının yapılması ve hızlı bir meslek içi eğitimle hekim kadroları arasında yer almalarının sağlanmasının düşünülebileceği,
 - Güncel uygulamadaki gibi gönüllülük temelinde de olsa intörnleri salgın koşullarında sağlık hizmet sunumunda konumlandırmanın hukuki, etik ve yaşamsal sorunlar yaratacağı belirtildi. [Kaynak](#)

Ankara Tabip Odası (ATO)

- Ankara sağlık meslek örgütleri (Ankara Dişhekimleri Odası, Ankara Tabip Odası, Ankara Bölgesi Veteriner Hekimler Odası) 09 Nisan 2020 Perşembe günü hala sonuç alınamayan "Sağlıkta Şiddet Yasası"na ilişkin görüşlerini kamuoyuyla paylaştı. Açıklamada;
 - Tüm dünyada yaşanan COVID-19 salgın sürecinde ülkemizde virüsten etkilenen kişi sayısının kritik eşiği aştığına; ölüm oranının yüzde 10'unu oluşturan sağlık personelinin, fiziksel ve zihinsel yorgunluk, zor triyaj kararları, hasta ve meslektaşlarını kaybetmenin acısı ve enfeksiyon riski ile karşı karşıya olduğuna,
 - Sağlık çalışanlarına pandemi ile mücadele edilen bu günlerde ülkemizin kamu kurumlarında, kamu gözetiminde şiddet uygulanmaya devam ettiğine,
 - Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen sağlık çalışanlarının halkımızın sağlığını korumak için özveriyle çalışmaya devam edeceğine yer verildi (09.04.2020). [Kaynak](#)

İstanbul Tabip Odası (İTO)

- İstanbul Tabip Odası, “**Korona Günlerinde İstanbul'da Sağlık-4 İşçi Sağlığı İşyeri Hekimliği Raporu**”nu yayınladı (09.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Eczacıları Birliği (TEB)

- TEB Başkanı ve Genel Sekreterinin Sağlık Bakanı Sayın Dr. Fahrettin Koca ile 08.04.2020 tarihinde gerçekleştirdikleri görüşmede;
 - 20 ile 65 yaş arasındaki vatandaşların maske teminlerinin eczanelerden yapılmasının en uygun yöntem olduğu konusunda karar alındığı,
 - Uygulamaya, 10.04.2020 Cuma günü, maskelerin eczanelere ulaşmasının ardından, ilk etapta İstanbul ve Ankara illerinde başlanacağı,
 - Önümüzdeki günlerde, illerin büyüklüğüne göre yapılacak planlama ile diğer illerde de eczanelerden maske teminine başlanacağı,

- Eczanelerden maske temini uygulamasının, kendisine kısa mesaj (SMS) gelen vatandaşların eczaneye başvurması ile gerçekleşeceği,
- Vatandaşların kendilerine gelen kısa mesajı eczaneye göstermek suretiyle ilk aşamada 7-10 günlük süre için 5 adet maske alabileceği,
- PTT, pazar yerleri, market girişleri ve sanayide çalışanlara işverenleri tarafından verilen maskelerin verilmeye devam edeceği ifade edildi. [Kaynak](#)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)

- COVID-19 teşhis ve tedavisine yönelik araştırma projelerinde görev alan/alacak Türkiye’de lisans, tezli yüksek lisans ve doktora öğrenimi gören öğrenciler ile doktora sonrası araştırmacıların destekleneceği **2247-C Stajyer Araştırmacı Burs Programı (STAR)** çağrısına açıldı (08.04.2020). [Kaynak](#)

Türk Toraks Derneği

- “İdyopatik Pulmoner Fibrozis Hastalarına COVID-19 Salgınıyla İlişkili Olarak Bilgilendirme ve Öneriler” yayımlandı (07.04.2020). [Burada](#)
- “Sağlık Çalışanlarında COVID-19 Salgını Sırasında Mesleki Riskler Hakkında Bilgilendirme ve Öneriler” yayımlandı (09.04.2020). [Burada](#)

Türkiye Psikiyatri Derneği

- “COVID-19 Salgınında Adli Psikiyatri Klinikleri ve Cezaevleri İçin Öneriler” yayımlandı. [Burada](#)
- “COVID-19 Pandemi Sürecinde Enfeksiyon Riski ve Psikiyatri Açısından Zorunlu Tedaviler” adlı doküman yayımlandı. [Burada](#)
- Ülkenin her yerinde görev yapan tüm sağlık çalışanlarınının 7/24 ulaşabilecekleri bir ruhsal destek hattı oluşturuldu. **(0850 532 66 76)** [Kaynak](#)

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları (KLİMİK)

- Dernek Başkanı Prof. Dr. Alpay Azap, COVID-19 pandemisinde henüz zirveye ulaşmadığını açıkladı (07.04.2020). [Kaynak](#)

Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Derneği (EKMUD)

- Ege Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı uzmanları tarafından hazırlanan videolar yayımlandı:
 - Pandemide Sağlık Çalışanlarının Hasta ile İletişimi (08.04.2020) [Video](#)
 - Nöbetler ve Uyku ve İyi Uyuyabilmek için Öneriler (05.04.2020) [Video1](#) [Video2](#)

Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu (AHEF)

- AHEF kapsamında salgınla mücadele adına Pandemi çalışma grubu kurulmasına karar verildi (09.04.2020). [Kaynak](#)

HASUDER’den Haberler

- HASUDER COVID-19 Haber Postası E-bültenine kayıt olabilirsiniz. [Burada](#)
- HASUDER Tütün ile Mücadele Çalışma Grubu tarafından hazırlanan “Tütün Kullanımı, Yeni Koronavirüs Hastalığının Seyrini Ağırlaştırıyor ! Tütünden Kurtulma Zamanı !” adlı doküman web sayfamıza yerleştirilmiştir. [Okumak için](#)

- “Evde Temaslı İzlemi” için algoritma web sitemize eklenmiştir. [Görmek için](#)
- Prof. Dr. Meltem Çöl TRT Haber’in konuğu oldu. [İzlemek için](#)
- Dr. Öğretim Üyesi Tahsin Gökhan Telatar TRT Haber’in konuğu oldu. [İzlemek için](#)

Okuma Önerisi

Kore ‘de Okulların Açılmasının Ertelenmesinin COVID-19 Üzerine Etkisi: Matematiksel Modelleme ve Simülasyon Çalışması

Kore Eğitim Bakanlığı salgın boyutunu en aza indirmek için okul açılışını 2 Mart’tan 6 Nisan’a ertelemeye karar vermiş olup, bu çalışmada okul açılışını erteleme COVID-19 salgını üzerindeki potansiyel etkilerinin matematiksel modellemeyle ölçülmesi amaçlanmıştır. Kore’deki COVID-19 geçişini tanımlamak için duyarlı-maruz kalan-bulaşıcı-iyileşmiş (SEIR) modeline dayanan bir matematiksel model geliştirilmiştir. Matematiksel model üzerinde yapılan simülasyon çalışması, okul kapanmasının COVID-19 salgınını önlemek veya hafifletmek için nonfarmakolojik etkin bir müdahale olduğunu göstermiştir. Özellikle 23 Mart’ta iki hafta daha okul açılışının ertelenmesi (üçüncü duyuru), öğrenciler arasında 30 kat artırılmış aktarım oranı varsayıldığında çocuklarda beklenen vaka sayısını en az 255 azaltabileceği öngörülmüştür. 23 Mart’tan sonra, çocukların yaş grubunda büyük bulaşma olasılığı daha düşük olmasına rağmen, grup (ebeveynlere, büyükanne ve büyükbabalara ve çocukların etrafındaki diğer yetişkinlere) transmisyonu meydana gelebileceği belirtilmiştir ve hükümete önerilerde bulunulmuştur.

Kim, S. et al. School Opening Delay Effect on Transmission Dynamics of Coronavirus Disease 2019 in Korea: Based on Mathematical Modeling and Simulation Study. J Korean Med Sci. 6 Nisan 2020; 35 (13): e143. doi: 10.3346 / jkms.2020.35.e143

Çin’de çocuklar ve aileleri arasındaki korona virüsü hastalığı vakalarının farklı klinik özellikleri - COVID-19 olan çocukların karakteri

COVID-19 ile enfekte olan çocuklar ve ailelerinin farklı klinik özelliklerinin analizinin amaçlandığı araştırmada, dokuz çocuk ve ailelerinin verileri retrospektif incelenmiştir. Çocukların ve aile üyelerinin semptomları ve laboratuvar bulguları sunulmuştur. Semptomların başlangıcı çocuklarda erişkinlerden daha geç dönemde ortaya çıkmıştır. Çocuklarda COVID-19 esas olarak aile bulaşından kaynaklandığı, semptomların hafif ve prognozun yetişkinlerden daha iyi olduğu raporlanmıştır. Bununla birlikte, dışkıda PCR sonuçları ailelerinden daha uzun süre pozitiflik göstermiştir. Bulgular doğrultusunda çocukların hafif veya asemptomatik klinik süreçleri nedeniyle dikkat edilmesi gereken bir grup olduğu vurgulanmıştır.

Su, L. et al. The different clinical characteristics of corona virus disease cases between children and their families in China – the character of children with COVID-19. Emerging Microbes & Infections. 2020,9(1):707-713. DOI: 10.1080/22221751.2020.1744483

**Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Ayşe Gülsen Teker, Uzm. Dr. Duygu Kavuncuoğlu, Uzm. Dr. Musa Şahin, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Tuğçe Dartılmak, Arş. Gör. İrem Dilaver ve Arş. Gör. Aslı Ata Teneler tarafından hazırlanmıştır.*